શ્રી ગ્રેટર બોમ્બે વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ
Shree Greater Bombay Vardhman Sthanakvasi Jain Mahasangh-Mumbai સંચાલિત
માતુશ્રી મણિબેન મણશી ભીમશી છાડવા ધાર્મિક બોર્ડ
Matushree Maniben Manshi Bhimshi Chhadva - Dharmik Shikshan Board
વાર્ષિક પરીક્ષા **જૈનશાળા** નું પેપર
સવાલ સાથે જવાબ પેપર
તા. ૦૭-૦૮-૨૦૧૬ • સમયઃ બપોરે ૨ થી ૫.૩૦ • શ્રેણી **૨** • ગુણ : ૧૦૦
(Dharmik Shikshan Board Certificate Course **Level : 2**

પ્રશ્ન - ૧ :(ક) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો : (કોઈ પણ છ લખો) (૨૪) ૪૧

(૧) અબંભના .... પજ્જુવાસામિ

જ : ક (૧) અબંભના પચ્ચક્ખાણ મણિસોવનનાં પચ્ચક્ખાણ માલાવન્નગ વિલેવણના પચ્ચક્ખાણ સત્થ મુસલાદિક સાવજ્જ જોગનાં પચ્ચક્ખાણ જાવ અહોરત્તં પજ્જુવાસામિ.

(૨) ત્રસ જીવ .... સઅપરાધી

જ : (૨) ત્રસ જીવ બેઈન્દ્રિય તેઈન્દ્રિય ચઉરિંદ્રિય પંચેન્દ્રિય જીવ જાણીપ્રીછી સ્વ સંબંધી શરીર માંહેલા પીડાકારી સ અપરાધી વિગલેન્દ્રિય વિના આકુટ્ટી.

(૩) પસીયંતુ .... બોહિલાભં

જ : (૩) પસીયંતુ કિત્તિય વંદિય મહિયા જેએ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા આરુગ્ગ બોહિલાભં

(૪) દંતણવિહિં .... ધૂપવિહિં

જ : (૪) દંતણવિહં ફલવિહિં અબ્ભંગણવિહિં ઉવ્વટ્ટણવિહિં મજ્જણવિહિં વત્થવિહિં વિલેવણ વિહિં પુષ્ફવિહિં.

(૫) સામાઈએ .... બારસ

જ : (૫) સામાઈએ તિણ્હં ગુત્તીણં, ચઉણ્હં કસાયાણં પંચણ્હં મણુવ્વયાણં તિણ્હં ગુણવ્વયાણં, ચઉણ્હં સિક્ખાવયાણં બારસ.

(૬) અનર્થ દંડનુ .... પાવકમ્મોવએસં

જ : (૬) વેરમણં ચઉવ્વિહે અણત્થા દંડે પન્નતે તં જહા અવજ્ઝાણાચરિયં પમાયાચરિયં હિંસપ્પયાણં પાવકમ્મોવએસં.

(૭) પયાહિણં.................................... ચેઈયં

જ : (૭) પયાહિણં વંદામિ નમંસામિ સક્કારેમિ સમ્માણેમિ કલ્લાણં મંગલં દેવયં ચેઈયં પજ્જુવાસામિ.

(૮) દંતવાણિજ્જે .... અસઈ જણ પોસણયા

જ : (૮) દંતવાણિજ્જે કેસ વાણિજ્જે રસ વાણિજ્જે, લક્ખવાણિજ્જે વિસવાણિજ્જે જંતપીલણ કમ્મે નિલ્લંછણ કમ્મે.

(૯) ખાતરખણી .... નભરમી

જ : (૯) ખાતરખણી ગાંઠડી છોડી તાળું પર કુંચીએ કરી પડી વસ્તુ ધણીયાતી જાણી ઇત્યાદિક મોટકું અદત્તાદાન લેવાનાં પચ્ચક્ખાણ સગાસંબંધી તથા વ્યાપાર સંબંદી નભરમી.

(૧૦) સુદિટ્ઠ .... સમ્મતસ્સ

જ : (૧૦) સુદિટ્ઠ પરમત્થ સેવણા વાવિ વાવન્ન કુદંસણ વજ્જણા સમ્મત્ત સદ્દહણા એવા સમકિતના સમણોવાસએણં સમ્મત્તસ્સ.

(ખ) **નીચેના શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ લખો : (કોઈ પણ આઠ)** (૮)

(૧) મક્ખય **જવાબ : અક્ષય - ક્ષય રહિત**

(૨) લોગ નાહાણં **જવાબ : લોકના નાથ**

(૩) પાસં **જવાબ : શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્વામીને**

(૪) આણાએ **જવાબ : વીતરાગ દેવની આજ્ઞાનુસાર**

(૫) નમંસામિ **જવાબ : પાંચ અંગો નમાવીને**

(૬) પણગ **જવાબ : પંચવર્ણી લીલફૂગ - સેવાળ**

(૭) ભમલીએ **જવાબ : ચક્કર આવવાથી**

(૮) પયાસયરા **જવાબ : પ્રકાશના કરનાર**

(૯) મોણેણં **જવાબ : વચન દ્વારા મૌન રહીને**

(૧૦) નિયમં **જવાબ : મારા (ધારેલા) નિયમની**

(ગ) **નીચેના ગુજરાતી શબ્દોનું માગધી લખો : (કોઈ પણ છ)** (૬)

(૧) લોકમાં ઉત્તમ	**જવાબઃ લોગુત્તમાણં**	(૫) ત્રણ યોગથી	**જવાબઃ તિવિહેણં**
(૨) સૂક્ષ્મપણે	**જવાબઃ સુહુમેહિં**	(૬) મને બતાવો	**જવાબઃ મમ દિસંતુ**
(૩) પ્રસન્ન થાઓ	**જવાબઃ પસીયંતુ**	(૭) ન હોય તો	**જવાબઃ ન ભવઈ**
(૪) ઉપદ્રવ રહિત	**જવાબઃ સિવ**	(૮) ધ્રાસકો પમાડ્યો હોય	**જવાબઃ ઉદ્‌વિયા**

(ઘ) **સામાયિકનો દોષ લખો :** (૩)

(૧) મનનો ચોથો, વચનનો પાંચમો, કાયાનો આઠમો.

જ : (૧) ૧. મનનો ચોથો : ગર્વ - સામાયિકમાં અભિમાન કરવું કે મેં જ સામાયિક કરી છે એવો મદ રાખવો.

૨. વચનનો પાંચમો - કલહ - કલેશકારી વચનો બોલવા.

૩. કાયાનો આઠમો - મોટન - હાથ-પગના ટચાકા ફોડે અથવા ફોડાવે.

પ્રશ્ન - ૨ :(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (કોઈ પણ અગિયાર) (૧૧) ૧૯

(૧) કરણ કોને કહે છે ?

જ : (૧) કરણ એટલે ક્રિયાનું સાધન અથવા હેતુ. કરણ ત્રણ છે. કરવું, કરાવવું અને અનુમોદવું.

(૨) નમોત્થુણં પાઠમાં મોક્ષની વિશેષતા બતાવતા શબ્દો લખો.

જ : (૨) શિવ, મચલ, મરૂય, મણંત, મક્ખય, મવ્વાબાહ અને મચુણરાવિતી એ ૭ શબ્દો દ્વારા મોક્ષની વિશેષતા બતાવેલ છે.

(૩) માખીને કેટલી ઇન્દ્રિય છે ? કઈ કઈ ?

જ : (૩) માખીને ૪ ઇન્દ્રિય છે. કાયા, જીભ, નાક અને આંખ.

(૪) શ્રાવકને કેટલી કોટિએ પચ્ચક્ખાણ હોય ?

જ : (૪) ૬ કોટીએ.

(૫) સામાયિકમાં આઠમો પાઠ શેના વિશેનો છે ?

જ : (૫) સામાયિકમાં જાણતાં કે અજાણતાં લાગેલા દોષોની આલોચના કરી માફી માગવા વિશેનો છે.

(૬) ચઉવીસંથો સ્તવ શા માટે છે ?

જ : (૬) ૨૪ તીર્થંકરોની સ્તુતિ કરવામાં આવી હોવાથી લોગસ્સને ચતુર્વિંશતિ સ્તવ અર્થાત્ ચઉવીસત્થો પણ કહે છે.

(૭) નમોત્થુણં સૂત્રના બીજા ક્યાં ક્યાં નામ છે ?

જ : (૭) શક્રસ્તવ અને પ્રણિપાત સૂત્ર.

(૮) તીર્થંકરને શેની ઉપમા આપવામાં આવી છે ?

જ : (૮) ચંદ્ર, સૂર્ય અને સાગરની.

(૯) સામાયિકમાં કયા પાઠથી તીર્થંકર નામની સ્તુતિ થાય છે ?

જ : (૯) લોગસ્સના પાઠથી.

(૧૦) કાઉસગ્ગ એટલે શું ?

જ : (૧૦) કાઉસ્સગ્ગ એટલે શરીરને સ્થિર રાખવું અને શરીરના રાગનો ત્યાગ કરવો.

(૧૧) ત્રીજો પાઠ આપણને શું શીખવે છે ?

જ : (૧૧) ત્રીજો પાઠ આપણને નીચે જોઈને ચાલવાનું, જીવોની દયા પાળવાનું શીખવે છે.

(૧૨) પાવાણં - કમ્માણં એટલે શું ? તે કેટલાં છે ?

જ : (૧૨) પાવાણં એટલે પાપ તે ૧૮ છે. કમ્માણં એટલે કર્મ તે ૮ છે.

(૧૩) ગરિહામિ એટલે શું ?

જ : (૧૩) ગરિહામિ એટલે ગુરુસાક્ષીએ દોષોની આલોચના.

(ખ) જોડી બનાવો : (૪)

	<u>અ</u>		<u>બ</u>	
(૧)	આલોચના સૂત્ર	-	જૈન સાધુ	**જવાબ : ઈરિયાવહિયં**
(૨)	શલ્ય	-	છૂટ	**જવાબ : કાંટો**
(૩)	દીક્ષા	-	ઈરિયાવહિયં	**જવાબ : જૈન સાધુ**
(૪)	આગાર	-	કાંટો	**જવાબ : છૂટ**

(ગ) 'સાચું' છે કે 'ખોટું' તે લખો. ખોટું હોય તો સુધારીને લખો : (૪)

જવાબ સાથે

(૧) મહિયા એટલે ભાવથી સ્મરણ કરવું. **જવાબ : સાચું**

(૨) તીર્થંકર ભગવાન આઠ દાન દેનારા છે. **જવાબ : સાચું**

(૩) પાપના પગથિયાં ૧૮ છે. **જવાબ : ખોટું. ચાર પગથિયાં છે.**

(૪) સુવિધિનાથ સ્વામીનું બીજું નામ પુષ્પદંત પ્રભુ છે. **જવાબ : સાચું**

પ્રશ્ન - ૨ : (ક) **નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો :** (કોઈ પણ દસ) (૧૦) ૨૦

જવાબ સાથે

(૧) સુખ - દુઃખ કોના જેવું નાશવંત છે ? **જવાબ :** પાણીના પરપોટા જેવુ

(૨) મોક્ષમાં રહેલા આત્માને શું કહેવાય ? **જવાબ : અમર - અરૂપી**

(૩) મૃત્યુ સમયે સાચુ શરણું કોણ આપે ? **જવાબ : ધર્મ**

(૪) સેવા માટે કોને યાદ કરીશું ? **જવાબ : નંદીષેણમુનિ**

(૫) દરરોજ જમતાં પહેલાં કઈ ભાવના ભાવીશ ? **જવાબ : સાધુ - સાધ્વીજીને વહોરાવવાની ભાવના ભાવીશ.**

(૬) રોગોથી કોણ બચાવે ? **જવાબ : ડૉક્ટરો**

(૭) વિનય માટે કોને યાદ કરીશું ? **જવાબ : ગૌતમસ્વામી**

(૮) મોક્ષ કોને કહેવાય ? **જવાબ : જ્યાં જન્મ અને મૃત્યુ હોતાં નથી.**

(૯) આત્માને કોણ જોઈ શકે છે ? **જવાબ : જેઓ સ્વયં શુદ્ધ હોય તે.**

(૧૦) શું શું કાયમ ના ટકે ? **જવાબ : આરોગ્ય, સંબંધો, શરીર, સંપત્તિ, યુવાની.**

(૧૧) સચેત એટલે શું ? **જવાબ : જેમાં જીવ હોય તે.**

(૧૨) આ દુનિયા શાનાથી ભરેલી છે ? **જવાબ : દુઃખ, રોગ, કલેશ, અશાંતિ, ઘણી ચિંતાઓ અને ઉપાધિઓથી ભરેલી છે.**

(ખ) નીચેના જવાબ લખો : (૩)

(૧) જ્ઞાનવૃદ્ધિનો ચોથો, આઠમો અને નવમો બોલ લખો.

જઃખ (૧) ૪થો : મૌન રાખીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.
૮મો : શીખેલું જ્ઞાન વારંવાર ફેરવવાથી જ્ઞાન વધે છે.
૯મો : પાંચ ઈન્દ્રિયોને વશ કરીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.

(૨) અભિગમ એટલે શું ? ત્રીજો અભિગમ સમજાવો.

જઃ (૨) અભિગમ એટલે પૂ. સાધુ-સાધ્વીજી પાસે જતાં અથવા રસ્તામાં મળે ત્યારે પાળવા યોગ્ય નિયમો.

(ગ) ખાલી જગ્યા પૂરો : (૨)

(૧) શાલિભદ્ર જેવો .... ક્યારે કરીશ ?

જઃ ગ (૧) શાલિભદ્ર જેવો <u>ત્યાગ</u> ક્યારે કરીશ ?

(૨) .... તપ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.

જઃ (૨) <u>કપટરહિત</u> તપ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.

(૩) દુઃખથી .... ના જવું.

જઃ (૩) દુખથી <u>ડરી</u> ના જવું.

(૪) ....પાપની પ્રવૃત્તિને સાવધયોગ કહે છે.

જઃ (૪) <u>૧૮</u> પાપની પ્રવૃત્તિને સાવધયોગ કહે છે.

(ઘ) હું કોણ છું તે કહો : (૫)

જવાબ સાથે

(૧) આનું પાલન કરીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે. **જવાબઃ બ્રહ્મચર્ય**

(૨) આના જેવું સામાયિક ક્યારે કરીશ ? **જવાબઃ પુણિયા**

(૩) આ ઘટાડીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે. **જવાબઃ ઊંઘ**

(૪) મારે ત્યાં આનંદ જ આનંદ છે. **જવાબઃ મોક્ષ**

(૫) આના જેવું તપ ક્યારે કરીશ ? **જવાબઃ ધન્ના અણગાર**

પ્રશ્ન - ૪ : વાર્તાના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (૫) ૧૦

(૧) વરસીદાન કોને કહે છે ?

જઃ (૧) એક વર્ષ સુધી દાન આપી દીક્ષા અંગીકાર કરી, આ દાનને વરસીદાન કહે છે.

(૨) મેઘમાળી દેવને કોનો ભય લાગ્યો ?

જઃ (૨) મેઘમાળી દવને ધરણેન્દ્રનો ભય લાગ્યો.

(૩) ચંપાપુરી નગરીના રાજા-રાણીનું નામ લખો.

જઃ (૩) રાજા - દધિવાહન - રાણી - ધારિણી.

(૪) ચંદનબાળા કેટલા સાધ્વીનાં ગુરુણી બન્યાં ?

જઃ (૪) ચંદનબાળા ૩૬,૦૦૦ સાધ્વીનાં ગુરુણી બન્યાં.

(૫) દીક્ષા લીધા બાદ નંદીષેણમુનિના વખાણ કોણ કરવા લાગ્યું ?

જઃ (૫) દીક્ષા લીધા બાદ નંદીષેણમુનિના વખાણ દેવલોકના ઈન્દ્ર કરવા લાગ્યા.

(૬) કોણ બોલે છે ? (૫)

૧. ધન્ય છે તમને મુનિ નંદીષેણ, તમારી સેવા ખરેખર અદ્‌ભુત અને અનન્ય છે.

જઃ (૧) દેવો

૨. અરે તાપસ ! તમે આ શું કરો છો ?

જઃ (૨) ભગવાન પાર્શ્વનાથ.

૩. અરે, આ તો મારી ભાણેજ વસુમતી !

જઃ (૩) મૃગાવતી

૪. અરે છોકરા ! તું કેવો બકવાટ કરે છે ?

જઃ (૪) તાપસ

૫. માફ કરજો મુનિરાજ ! મને આવતાં જરા મોડું થઈ ગયું છે.

જઃ (૫) નંદીષેણમુનિ.

પ્રશ્ન – ૫ : કાવ્ય પૂર્તિ કરો : ૧૦

(૧) મને વિદ્યા .... સંતાડું છું

જઃ (૧) મને વિદ્યા દેનારા ગુરુને મેં શું આપ્યું :
દક્ષિણા દેવાનું, મેં યાદ નથી રાખ્યું
કદી ભેટો થઈ જાતાં, હું મોં સંતાડું છું.

(૨) આચાર્ય .... રમનાર

જઃ (૨) આચાર્ય દેવો નેતા સમાન છે, પાળે પળાવે આચાર બીજું..
ઉપાધ્યાયજી ભણે ભણાવે, જ્ઞાન બગીચે રમનાર.

(૩) મોક્ષ અભિલાષી .... વિશ્વાસ છે.

જઃ (૩) મોક્ષ અભિલાષી આ જીવડો, વિનવે તુજને આજ રે
શરણે આવ્યા તારા અમે સહુ, તારામાં વિશ્વાસ છે.

જઃ (૪) જે સુખ પામ્યા કર્મ પ્રતાપે, ઝાઝું ઘણીને રહીશું સુખેથી,
યત્ન કરીશું પણ ના ફળે તો, માંગણી કોઈ ના કરીશું મુખેથી,
લઈ લેવાની (૨), જો દાનત જાગે, તો દાનવૃત્તિમાં અમે વાળવાના.

॥ જય જિનેન્દ્ર ॥